herpy

GRODOR

Common Reed Frog

Hyperolius viridiflavus

En liten, snabb vassgroda från östra och centrala Afrika som från savannens vattenhål till trädgårdar och åkrar lockar som en xylofon i skymningen. *Hyperolius viridiflavus* byter färg med ålder och kön, är nattaktiv och lever av små insekter. Den kräver ett högt, ljust terrarium med många växter och leker i vatten när regnet sätter in.

Familj: Hyperoliidae

FAKTARUTA

DJURET

Vuxenstorlek	**2-3 cm** nos-kloaklängd
Livslängd	**1-2 år**
Aktiv	**På natten**
Levnadssätt	**Trädlevande**
Biotop	**Savann och våtmark**
Hudgift	**Inget känt**
Svårighetsgrad	**Viss erfarenhet**

SKÖTSEL

Min. terrarium	**60 × 30 × 45 cm** L × B × H för 4 vuxna djur
Temperatur, dag	**22-27 °C**
Värmeplats	**29-32 °C**
Temperatur, natt	**18-21 °C**
Luftfuktighet	**60-80 %**
Vatten	**Vattenskål** djup 3-5 cm
UVB	**Valfritt** Fergusonzon 1
Föda	**Insekter och små leddjur (hoppstjärtar, bananflugor)**
Hålls	**I grupp**

AVEL

Fortplantning	**Äggläggande**
Utveckling	**Grodyngel i vatten**
Äggläggning	**I vatten**
Könsmogen	**4-12 mån.**
Ägg per läggning	**94-800**
Kläckning	**2-5 dagar**
Larvtid	**56-120 dagar** från kläckning till metamorfos
Larvföda	**Alger/växter och färdigfoder**
Yngelvård	**Ingen**

SKYDD OCH PAPPER

CITES	**Ej listad**
IUCN	**Livskraftig (LC)**

Om arten

Hyperolius viridiflavus är en liten, smal trädgroda i familjen Hyperoliidae. Vuxna djur är omkring 2-3 cm från nos till kloak och väger omkring 2 g. Honorna är något större än hanarna. Pupillen ligger vågrätt, fötterna har utbredd simhud och nosen är kort. Hanarna har en stor, uppblåsbar lockstrupsäck, och på strupen sitter en stor, kornig hudflik.

Arten är ovanligt variabel. Många hanar behåller ungdomsdräkten hela livet: brun till grön med två ljusa ränder längs ryggen. Honorna får däremot en vuxendräkt som kan vara enfärgat ljusgrön, ljusbrun eller kraftigt fläckig och randig, och fötterna är ofta klart färgade. Alla djur har ett mörkt, blåaktigt band längs sidorna som lyser igenom huden och beror på pigment i en

bukmuskel. Färgerna växlar med ljus och temperatur och är ofta klarast när grodan sover på en ljus, varm plats.

Arten beskrevs 1841 av Duméril och Bibron under namnet *Eucnemis viridiflavus*. Taxonomin är omstridd, eftersom mönstret på ryggen varierar så mycket. *H. viridiflavus* räknas ofta som ett artkomplex med fler än 50 beskrivna underarter, medan andra delar upp komplexet i tio egna arter. Djur i handeln är därför sällan bestämda till underart och säljs ofta som blandade vassgrodor.

Hudgift är inte dokumenterad hos arten. Groddjur hanteras ändå bara när det är nödvändigt, och händerna tvättas efter kontakt med djur eller terrarium.

Arten är kortlivad. I naturen lever de vuxna som regel bara omkring ett år, eftersom de sällan överlever den långa torrtiden, och även i fångenskap åldras de snabbt när lekssäsongen är över. Räkna med en livslängd på 1-2 år.

Utbredning och livsmiljö

Hyperolius viridiflavus lever i östra och centrala Afrika: i Etiopien, Sydsudan och Sudan, Kenya, Uganda, Rwanda, Burundi, nordöstra Kongo och nordvästra Tanzania. De flesta registrerade fynden kommer från Kenya, Rwanda, Kongo och Uganda. Arten har också hittats i Centralafrikanska republiken, men uppgifterna därifrån är osäkra.

Den finns från låglandet upp till omkring 2.400 m höjd i Etiopien och är vanlig nästan överallt där det finns lämplig livsmiljö. Den är bedömd som livskraftig (LC) på grund av den enorma utbredningen och förmågan att leva i många slags landskap. Djur från västafrikanska bestånd, som tidigare räknades till arten, hör enligt vissa författare till andra arter.

> **Naturlig utbredning:** Etiopien, Sydsudan, Sudan, Kenya, Uganda, Rwanda, Burundi, Kongo-Kinshasa och Tanzania.

LIVSMILJÖ

Hyperolius viridiflavus lever i savann, gräsmark och skogsbryn nära vatten. Den sitter på flytande och stående vegetation vid dammar, sjöar, kärr, floder och mossar, och den klarar sig också på odlade åkrar, i trädgårdar och i bebyggelse. Där den trivs kan det finnas täta bestånd.

Arten leker i allt från små vattenhål till stora dammar, oftast i vatten som bara står en del av året. Leken följer regntiden, som varar flera månader. Hanarna samlas vid vattnet, lockar från öppna sittplatser i skymningen och kämpar om platserna. På dagen sover grodorna på växter, ofta i full sol.

Under den långa torrtiden sitter de ungdjur som överlever orörliga på torr vegetation utan att äta eller ömsa hud. De sänker ämnesomsättningen och håller kvar vattnet genom en hud som både begränsar avdunstningen och tar upp fukt snabbt när regnet återvänder. Temperatur och luftfuktighet i livsmiljön har inte mätts för arten. Klimatet liknar varm savann med svala nätter och kraftigt regn under en del av året.

Läs mer: Luftfuktighet, sprayning och ventilation

Skötsel

TERRARIET

Fyra vuxna djur ska ha ett terrarium på minst 60 × 30 × 45 cm (längd × bredd × höjd). Arten är liten men snabb och utnyttjar hela terrariet, så höjd och många sittplatser är viktigare än golvyta. En grupp på 5-10 djur ska ha minst 75 × 35 × 50 cm. Ett terrarium med frontdörr är bättre än ett som öppnas uppifrån, eftersom grodorna springer uppåt och hoppar mot öppningen när de störs. Locket ska sluta tätt och ha fint nät, så att luften växlas och ingen kommer ut.

Grodorna sover på växter under dagen, så beplantningen är viktig. Lämpliga växter är svärmors tunga, små nästormbunkar, philodendron med stora blad och gullranka. Växterna sköljs noga och står utanför terrariet i några veckor, så att gödning, bladglans och rester av bekämpningsmedel försvinner. Konstgjorda växter fungerar också. Grenar av drivved, bambu och korkbark ger extra sittplatser.

Botten betyder inte mycket, eftersom grodorna sällan går på marken, men den ska vara lätt att hålla ren. Ett lager grus under ett nät och ett lager fuktig sphagnum ovanpå hindrar mossan från att bli vattenmättad, och mossan byts bara med några månaders mellanrum, så länge terrariet doftar friskt. Kokosmull och jordblandningar med växter fungerar också. Fuktigt hushållspapper är en enkel lösning för en karantänlåda och byts flera gånger i veckan. Nyinköpta djur hålls den första månaden i ett enkelt inrett terrarium, så att de är lätta att hålla uppsikt över.

TEMPERATUR

På dagen ska temperaturen i terrariet vara 22-27 °C och på natten 18-21 °C. En sänkning på omkring 5 °C på natten är naturlig och hälsosam. All belysning släcks på natten.

En liten, varm plats på 29-32 °C under en svag värmelampa över en gren eller ett bamburör ger grodorna möjlighet att sola sig, och de sover ofta just där under dagen med särskilt klara färger. Resten av terrariet hålls vid dagtemperaturen, så att grodorna själva kan välja. Håll terrariet borta från söderfönster och mät temperaturen på flera ställen med en digital termometer.

Grodor som sitter länge i värmen torkar ut. Tecken på för låg temperatur är utebliven aptit och djur som sitter hopkrupna. Arten tål korta svängningar utan problem.

LUFTFUKTIGHET OCH SPRAYNING

Luftfuktigheten ska ligga på 60-80 %. Spraya terrariet med rent, ljummet vatten varje kväll när grodorna vaknar, och gärna lätt igen under dagen. Grodorna dricker och tar upp vatten från blad och väggar, så fuktiga blad är viktiga. Låt terrariet torka upp något mellan sprayningarna och håll luften i rörelse genom nätöppningar, så att det inte blir stillastående och möglat.

I naturen växlar fuktigheten mellan regntid och torrtid. Ska grodorna leka sprayas kraftigt minst två gånger om dagen, och ventilationen minskas så att luftfuktigheten närmar sig 80-100 % under en period.

VATTEN OCH VATTENKVALITET

Ställ en bred, låg vattenskål på 3-5 cm djup i terrariet och håll den full hela tiden. Grodorna är bra simmare, sitter ofta i vattnet på natten och dyker ner när de blir skrämda. Ge dem en lätt väg upp ur skålen med stenar, bark eller en växt, så att de inte drunknar. Vattnet byts varje dag, och döda foderdjur och spillning tas genast bort.

Vattnet får inte innehålla klor eller kloramin. Använd kranvatten med vattenberedningsmedel, regnvatten eller osmosvatten med tillsatta mineraler för akvarier. Groddjur tar upp vatten och lösta ämnen genom huden, så tvål, rengöringsmedel, kräm och handdesinfektion får inte komma i kontakt med skålen eller terrariet. Skålen sköljs med rent vatten.

Läs mer: Foderdjur: hållning och avel

LJUS OCH UVB

Arten behöver kraftigt ljus. Använd lysrör eller LED med en färgtemperatur på 5.000-6.500 K som täcker hela terrariets längd, och tänd dem 12 timmar om dagen på en timer. Kraftigt vitt ljus främjar färger och aktivitet. En vanlig glödlampa ger värme men inte bra ljus.

Något UVB-behov har inte fastställts, så UVB är valfritt. Grodorna sover ofta på växter i öppen terräng och får mycket sol i naturen, så ett lysrör med låg UVB-strålning (Ferguson-zon 1) är ett rimligt tillskott. Placera det över nätet på ena sidan, så att grodorna kan välja skugga i resten av terrariet, och ge alltid växter som ger skydd under dagen.

Läs mer: Ljus och UVB

UTFODRING

Arten är en glupsk liten jägare som tar de flesta insekter som är lika stora som huvudet eller mindre. Baskosten är små syrsor på 5-8 mm och flygduktiga bananflugor. Variera med husflugor och små nattfjärilar. Husflugor kan köpas som larver, får förpuppa sig och förvaras som vuxna i kylskåp i upp till en månad. De kalla, stela flugorna strös i terrariet, där de vaknar och ger grodorna något att jaga.

Utfodra 2-4 gånger i veckan med så mycket att allt är uppätet under natten. Finns det foderdjur kvar på morgonen har det getts för mycket. Är allt borta på några minuter är det för lite. Räkna med 3-6 små syrsor per groda och utfodring. Unga grodor utfodras varje dag med bananflugor och helt små syrsor.

Pudra fodret med ett fosforfritt kosttillskott med kalk och D3-vitamin och välj ett tillskott med vitamin A i form av retinol, inte betakaroten, som groddjur inte alltid kan utnyttja. Pudra vid varannan utfodring och oftare till ungdjur. Tillskott kasseras när de har varit öppnade i tre till sex månader.

Läs mer: Kalk, vitaminer och tillskott

BETEENDE OCH HANTERING

Hyperolius viridiflavus är nattaktiv och snabb. På dagen sitter djuren stilla på blad och rutor, och på natten jagar de, simmar i vattenskålen och lockar. Lätet är tonalt och liknar en xylofon. Hanarna försvarar en favoritplats och lockar högt, ofta efter sprayning, så terrariet hör inte hemma i ett sovrum. Honorna är tysta.

Grodorna hålls i en grupp på minst 4-6 djur, så att man får uppleva deras beteende och kan få dem att leka. Hanarna kan slåss om sittplatser, så terrariet ska ha många grenar och växter, och det får inte vara för många hanar i förhållande till utrymmet. Grodorna är så små och ömtåliga att de inte bör hanteras. Måste en groda flyttas lockas den över i en liten, genomskinlig behållare.

Avel

KÖNSMOGNAD OCH KÖNSBESTÄMNING

Hanarna är mindre och smalare än honorna och känns igen på lätet och den stora lockstrupsäcken, som ofta är färgad efter en natt av lockande. Honorna är större och tjockare, och äggen kan ses genom huden på en hona som är redo att lägga. Många hanar har ungdomsdräkten som vuxna, medan honorna har en helt annan och ofta mer färgglad vuxendräkt, så könet kan också ses på färgerna. Arten blir könsmogen efter 4-12 månader, beroende på klimatet.

PARNING

Arten leker under regntiden. Gruppen ska bestå av minst tre-fyra honor och lika många eller fler hanar. Utfodra rikligt och varierat, gärna dagligen, tills honorna är tydligt tjocka av ägg. Spraya minst en gång om dagen och en gång om natten och minska ventilationen så att luftfuktigheten kommer upp på 80-100 %. När hanarna lockar högt, även under dagen efter sprayning, och honorna är tjocka, är djuren redo.

Flytta dem till en lekkammare: ett terrarium med 5-12 cm vatten i botten, flytande och utstickande kork och drivved och vattenväxter som slingor, hornsärv, javamossa och dyblad. Långa rankor av gullranka över vattnet och över grenarna ger extra äggläggningsplatser. Alternativt kan det vanliga terrariet sättas under vatten några centimeter, om jord och mossa tas bort först. Vattenkvaliteten är avgörande: döda foderdjur och spillning tas bort, och minst hälften av vattnet byts varje vecka. Vattenbyte kan i sig sätta igång leken. Lyckas det inte inom några veckor flyttas djuren tillbaka till det vanliga terrariet, och man väntar en månad innan man försöker igen.

ÄGG OCH GRODYNGEL

Honan lägger äggen i klumpar på växter under vatten eller helt nära ytan. Äggen sitter i en geléartad hölje. En hona kan lägga flera klumpar under lekssäsongen, med omkring 10-20 dagars mellanrum, och en kull rymmer typiskt flera hundra ägg: från knappt 100 till 800, i genomsnitt omkring 330. Det finns ingen yngelvård, så de vuxna kan stanna i lekkammaren, men äggen flyttas tillsammans med växten till ett eget akvarium om grodynglen ska föras upp.

Grodynglen är allätare och lever av alger, växtdelar och små partiklar. De tar också krossat torrfoder för fisk och spirulinapulver. Ett akvarium med svampfilter och rent, avstått vatten räcker. Vattnet hålls på 21-24 °C, och en akvarievärmare kan användas. Byt en del av vattnet varje vecka och ta bort foderrester. Undvik överbefolkning, eftersom den ger långsammare tillväxt och förluster.

METAMORFOS

Äggen kläcks efter 2-5 dagar, snabbast i varmt vatten. Grodynglen är omkring 4 cm långa när bakbenen kommer, och frambenen kommer efter 8-16 veckor, beroende på temperatur, foder och antal.

När frambenen har kommit slutar grodynglen att äta och kravlar upp ur vattnet innan svansen är borta. Lägg en bit kork, en gren eller flytande växter i akvariet så att de kan komma upp, och sätt på nät, eftersom de små grodorna genast klättrar uppför glaset. När de har kommit upp flyttas de till ett uppfödningsterrarium, och vattnet får stå högst 1 cm högt tills svansen är upptagen.

UPPFÖDNING AV UNGAR

De nyförvandlade ungarna flyttas till en liten, ventilerad låda med fuktigt hushållspapper, en låg vattenskål och några få växter med breda blad. Håll den fuktig, eftersom ungarna lätt torkar ut. Efter den första månaden flyttas de till ett högre terrarium.

När svansen är upptagen tar ungarna flyglösa bananflugor och helt små syrsor varje dag. Pudra fodret med kalk och vitaminer vid varje utfodring. Sortera ungarna efter storlek, så att de minsta inte blir utkonkurrerade. Unga grodor har ungdomsdräkten, brun till grön med två ljusa ryggränder, och de vuxna färgerna kommer med åldern hos honorna.

Hälsa och vanliga misstag

Hyperolius viridiflavus är härdig, men djur från naturen är ofta magra och stressade. De typiska problemen är:

- Uttorkning och för hög temperatur. Tecknen är slöhet och rynkig hud. Kontrollera termometer och hygrometer genast.
- Avmagring och inälvsparasiter hos vildfångade djur. Köp hellre uppfödda djur och håll nyinköpta djur i karantän.
- Smittsamma sjukdomar som chytridsvamp och ranavirus. Använd separata redskap och håll nya djur åtskilda från resten av samlingen.
- Benförsvagning på grund av för lite kalk och D3. Pudra fodret.
- Skador av att springa in i rutan eller hoppa ut när locket öppnas. Använd frontdörr.

En frisk groda är rund, reagerar snabbt och hoppar undan när den störs, och har slät, fuktig hud utan repor och sår. Sök en veterinär med kunskap om groddjur om grodan slutar äta, har sår, svullnader eller rödaktiga eller vattniga områden på huden, eller sitter slö och avmagrad.

Läs mer: Karantän och hygien Läs mer: Köp av djur: uppfödda djur, vildfångst och transport

Fråga alltid dina kunniga bekanta

Guiden är ett bra ställe att börja på, men den kan inte ersätta erfarenhet. Djur är olika, och mycket av det viktigaste lär man sig av dem som har hållit arten i åratal. Prata med en uppfödare, en erfaren djurhållare eller en veterinär med kunskap om kräldjur och groddjur innan du skaffar djuret - och igen om något verkar fel.